

הטורפדו שני דיון

(להלן נאמרו של ח"כ אורי אבנרי בוויכוח על התקציב הנוסף שהוגש לשיבת-הפגרה של הכנסת.)

שעות רבות על הבעיות הגורליות, על ההכרעות הגורליות העומדות לפנינו.

הלוואי והיה לי הזמן לדבר מעל הכמה הזאת ולהשיב — ולוא אך במעט — על דברי-ההבזל אשר נאמרו כאן על מה שמתקרא "סיפוח השטחים המשוחררים". סיפוח זה לא יבוא אפילו למדינה דילאומית, כי אם למדינה ערבית בארץ-ישראל השלמה.

דיון

מה הטעם לדבר על "תוכניות דמוגרפיות"? האם נארי גן תחרות, כביכול, בין ה-אמהות הישראליות, לבין ה-אמהות בעם השכן? האם מפסק משהו מה תהיינה התוצאות של תחרות כזאת? הרי אפשר לחשב היום, על פי נתונים סטטיסטיים יבשים, כי עד סוף המאה ה-20 את יגיעו ערביי פלסטין ל-4 מיליון נפש.

מה תעשו עם ה-4 מיליון האנשים האלה? האם תגרשו אותם? האם אפשר לגרש אותם?

הדרך אל הפדרציה

הלוואי ואפשר היה לומר כל מה שיש לומר, אולם, כבוד היושבת-ראש, הזמן העומד לרשותי נגמר, ואסיים בכמה הצעות מיידיות, המצביעות על הכיון הנכון.

(א) יש לתת למנהיגים ולאנשי-ציבור בעם הערבי הפלסטיני את האפשרות להיפגש, להתדיין, לטכס עצה, לגבש דעה.

(ב) יש להקים מינהל...

שמואל תמיר (המרכז התופשי): עם אחמד שוקיירי בראש
אורי אבנרי: אתה ועבד'אל-נאצר המצאתם את שוקיירי. ערביי פלסטין אינם מכירים בו. הם לא בחרו בו. את כל סמכותו הוא יונק מהדיקטטורה הצבאית בקהיר.
היו"ר דבורה נצר: אבקש לאפשר לנואם לסיים.

אורי אבנרי: (ב) יש להקים גרעין של מינהל ערבי בשטחים המוחזקים על-ידי צה"ל, ולהעניק ביד בהדרגה את סמכויות הניהול הפנימי למינהל ערבי חדש זה.

(ג) יש להצטרף חגיגות — וזה היה אולי, צריך להיות הפעיה הראשון — באזורי העם הפלסטיני, ששוב החלטה לגבי גורל השטחים האלה לא תתקבל נגד הכרעתו החופשית של העם הפלסטיני עצמו.

(ד) יש לפתוח במיבצע של ישוב הפליטים ופיתוח השטחים המוחזקים, כדי לסגלם להיות יחידה כלכלית, כבירות עם מדינת-ישראל, בתוך הפדרציה של ארץ-ישראל השלמה.

כל שר מדבר, וסותר לא רק את אשר אמר שר שני באותו יום, אלא גם מה שהוא עצמו אמר אתמול, ויאמר מחר?

דגל ירדני בירושלים

הנה פורסמה הצהרתו של שר-הבטחון, משה דיין. הוא מציע להחזיר את הגדה למזרח חוסיין ולהשאיר בה שלושה כספים צבאיים קטנים "צה"ל, להפוך חלקים מירושלים לאכסטרטגיה ריאליים, ולהניף דגל ירדני מעל למקומות הקדושים לאיסלאם.

היתה אחר-כך הכחשה שאישרה את הדברים. אין לפקפק בהם, כי שר-הבטחון משה דיין אמר כשבוע שעבר, בהעידת רפי, בדיוק את אותם דברים. איך אפשר להתעלם מתוכנית כזאת, כשמנהלים ויכוח כלכלי? אם יחזירו את הגדה לעבר-הירדן, מה יקרה למאות מיליוני הלירות החדשות, שאנחנו מרפסים אותן עכשיו? הרי זה יגרם או לאינפלציה איומה במדינת-ישראל! אבל, לא זה העיקר. העיקר הוא הוסרי האחריות הפוליטי המחריד שבהצהרה זו.

הנה החלה להתארגן בגדה ובועה הנועה רצינית למען מדינה פלסטינית, שתקיים פדרציה עם מדינת ישראל. זה פותח פתח להתליך המוביל לשלום-אמת. יש מנהיגים המדברים, זו הפעם הראשונה, בפה מלא על דרך זו.

אמיר חביבי (רקיה): איזה מנהיגים? **אורי אבנרי:** המנהיגים. לא עורר-דין אחד. דיברנו עם עשרות מנהיגים, משכבות-הציבור השור נות בגדה. בכל שיחה נשמע לפחות הירחור רציני ולעיתים גם דיבור גלוי, על האפשרות הזו — להקים בארץ הזאת פדרציה של מדינת ישראל ומדינה פלסטינית.

והנה בא שר-הבטחון משה דיין ואומר לאנשים אלה: מחר תחזור אליכם הבולשת הירדנית, וכל מי שמרים כיום קולו למען ברית עם מדינת-ישראל, מחר ימצא במרתפי העינויים של הממשלה הירדנית!

איזו אחריות זו? איזו מטרה זה משרת? זהו טורפדו השלוה לעבר אונית-השלום!

ובאותו יום, שבו מתפרסמים הדברים, אנחנו רואים טורפדו שני, מכיון אתה, כאשר ראש-ממשלת ירדן מזהיר בפני הסכנה הנוראה של התנועה הערבית להקמת מדינה פלסטינית שתכרות ברית-פדרציה עם ישראל, ומאיים על ראשיה.

כמה עולה הגדה?

ואיפה, כבוד היושבת-ראש, התקציב לגדה? נעשות כל מיני פעולות בגדה. כולנו יודעים את זאת. במשרדי-הממשלה השונים מוכרחים להיות תקציבים לפעולות אלה. איפה הם בתוך התקציב המוגש לנו? אולי, כבוד היושבת-ראש, יוכל השר בדברי חשבתו לתת לנו קצת אינפורמציה — מאיזה כספים מממנים את הפעולות הללו? איזה פעולות ישנן במשרדו של כבוד השר, ובשר המשרדים?

מניין האמצעים לפעולות אלה? לאיזה כפז מים זה מגיע?

איך אפשר לכנס את הכנסת לשיבה כזאת, ולא למסור אינפורמציה על מה שקורה בגדה? כבוד היושבת-ראש, אפשר היה לדבר, צריכים היינו לדבר, כטף חדש זה נועד למחזור הכספים של כמיליון תושבים חדשים.

כבוד היושבת-ראש, כנסת נכבדה, כאשר הכריזה הממשלה על כוונתה להגיש תקציב נוסף, ולכנס ישיבת-פגרה מיוחדת, חשבתי כי זהו אקט כלכלי שנועד לתת מנוף למדיניות חדשה.

העזתי לחשוב שאולי החליטה הממשלה להחליט.

אך התקציב שהונח לפנינו — אין לו קשר לשום מדיניות, אין לו קשר למאורעות ההיסטוריים, ולהכרעות הגורליות העומדות לפנינו.

בפך הכל נקראנו להשתתף היום במקום הקבורה של מדיניות המיתון.

הסבל שעברנו לא תרם דבר להבראת המשק. עם תקציב נוסף זה, אנחנו פשוט תורמים למקום בו התחלנו — יש דולארים, מדפיסים לירות, ועד אחרי הבחירות הכל יהיה בסדר.

בימים רגילים, זה רע. בימים הריגורלי, זהו אסון.

בימים כאלה אסור לחבר תקציב שאינו חלק ממדיניות גדולה, ברורה, מהפכנית ונועזת.

יללת זננים ניאור-פאשיסטיים

כבוד היושבת-ראש, נצחוננו המזהיר נתן לנו אפשרות לפתור את בעיית הפליטים הערביים.

יכולנו להתחיל מחר בבוקר — יכולנו להתחיל את מול — במיבצע עצום, בי זרת זרם הון בינלאומי, ליישוב רבבות פליטים.

זה היה מתניע את גלגלי המשק בכל רחי בי ישראל, בכל רחבי ארץ ישראל, ובעיקר, זה היה סולל את הדרך לשלום במרתב, לפדרציה של ארץ-ישראל השלמה, לי ברית בין ישראל י רפובליקה פלסטינית חופשית.

והנה, הממשלה — זו ש אינה מסוגלת להחליט, זו שאינה מסוגלת אפילו לה שוב, זו הפוחדת מיללת-ה תנים של הניאור-פאשיסטים ש הרימו ראש בארצנו — אינה מסוגלת לכך.

תחת לפתור את בעיית הפליטים, היא יצרה בעיית-פליטים שנייה, חדשה.

בעיית-פליטים שתשנא אותנו על בני העם השני החי בארץ הזאת, שאחיהם והוריהם נשארים מעבר לירדן. בעיית פליטים שתשמיט את הקרקע מתחת לפתרון של פדרציה ושלום. בעיית-פליטים שכבר עלתה לנו מחיר גורא, באובדן אהבתם ואהדתם של עמים שלמים, כמו הולנד דגמרק ואחרים.

והרי רק לפני שלושה חודשים שמענו, עם דמועות בעינינו כיצד בנייה-מצפון בעולם כולו מתייצבים לימין המדינה במצוקתה ובהרדתה. אבל מה אפשר לדרוש מממשלה כזאת, ממשלה בה כמעט

חביבי

פסוק; כי אחריה חייב לקרוא משהו דראמטי, הרה-גורל. משהו הקשור בגורלו של האיש מספר אחר. ובין מהדורות-חדשות למישהו, התעמק ה-אזרח בשאלת-השאלות: אם יפול עבד-אל-נאצר — האם זה יהיה טוב או רע לישראל? היה זה אית הזמן, כי שלושה חודשים בלבד אחרי תום הקרבות בסיני, לא היתה התשובה לשאלה זו ברורה.

הכנסת

ג'יסטה

לחוסין

ח"כ חירות יוסף שופמן, ניצל את הגשת התקציב הנוסף (ראה גם דו"ח לבוחר) לעשי יית חשבון קצר עם פורשי חירות, אנשי המרכז התופשי.

(המשך בעמוד 12)

לחזור ולשדר הערב." כך הצטרפה תל-אביב למישחק הנערך בדמשק. סחידאני, מצידו, היה משוכנע שה-ישראלים לא גילו אף רמז מן המתרחש. "הם נפלו במלכות", אמר. "צריך להמשיך." כהן נאלץ, באימת-מחתי, לחזור על שידור ריו הקודמים. כיוון שחשב שתל-אביב תשר תכנע מחזרה זו, הגיב, שוב, את ההפסקה שפירושה "אני שבו. אל תאמינו."

ואז, ביום ראשון ה-24 בינואר 1965, שעה קלה לפני שראדיו דמשק יודיע על-פי פקודתו האישית של הנשיא אל-חאפז כי המרגל כאמל אמין תאכט נתפש, קיבלה תל-אביב את הודעתו האחרונה של הסוכן שלה. כמו קודמות, הוכתבה על-ידי קולונל אחמד סחידאני.

וזהו הנוסח המדויק והמלא שלה: "אל ראש הממשלה לוי אשכול ואל ה-ממונה על שירותי הביטחון של תל-אביב. כאמל וידידיו הם אורחינו בדמשק. אנו מצפים שתשגרו לנו את כל עמיתיו. שירות הריגול-הנגדי הסורי. סוף."

את קצב-השידור: וכך נודע לתל-אביב — כמוסכם מראש — שאלו נפל בידי האויב.

מרכז הש.ב. בתל-אביב היה זה ליל-אבל ממש. ברגע בו קלטו הסכנאים את שידורו של אלי כהן, הם תפשו את הסימן המוסכם. כולם, כולל "דרווש", הא-זינו שוב ושוב לשדר, המקלט על סליל והאומה, כאילו בקול-יקולות, שוב ושוב: "תפשו אותי."

היתה זו הודעתו האחרונה של אלי כהן. סחידאני לא התפסק בזה. למחרת, בשמונה בבוקר, כשהוא שוב מאיים על אלי כהן באקדחו, הוא הכריח את המרגל לשדר לתל-אביב פעם נוספת. הפעם לא טרח אלי לשנות את הקצב. כשהגיעה תשובת המרכז מתל-אביב, תפש כהן שהממונים עליו הבינו, ערב קודם לכן, מה אירע.

תל-אביב ידעה עכשיו שהסוכן הטוב בי יותר שלה נמצא בידי הסורים. "לא תפשונו את שידורך מאתמול ומן הבוקר", נאמר בתשובת תל-אביב. "נסה

הוא גם העלה על דעתו רעיון שטני, אותו רעיון שעתידי היה לגרום סבל כה רב לאלי כהן: לשדר שידורים חוזרים למרכז הש.ב., המכילים ידיעות המוכתבות לאלי על-ידי ראש שירותי הביון הסורי.

דירת אלי כהן, שמואחה כשהדקרב, לאחר החימוש, הפכה למוצב. שלושה ימים ושני לילות נשארו סחידאני עם מחצית תריסר מאנשיו, במקום. הקולונל וסגנו, טגן-מישנה עדן טבארה, ערכו את חקירת המרגל. ה-יתר שמרו. בשלב זה עדיין לא עינו את אלי. אותו ערב, כשהוא מאיים על אלי באקדחו, הכריח סחידאני את שבויו לכתוב שדר בצופן, ולשדרו לתל-אביב. היתה זו איגרת תמימה: "הצבא הסורי נמצא במצב כהן", נאמר בה.

מומחה לפיענוח צופן סורי ניצל ליד אלי כהן, בשעת השידור. ואז, כשששה שומרים מכוונים את נשקם לעברו, הצליח אלי כהן להגניב אזהרה לעבר תל-אביב. אם כי לא שיה במילה את השדר המוכתב, הוא שיה לעומת זאת